

DÉLMAGYARORSZÁG

79. évfolyam, 247. szám
1989. október 18., szerda

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ara: 4,30 forint

Sarkalatos törvények a T. Ház előtt Holnap: tanácsülés

Király és az SZDSZ — Változatok az alkotmányra — Indulhat-e az elnökválasztási kampány?

Kedden délelőtt 10 órakor folytatta munkáját az Országgyűlés szeptember 28-án berekesztett ülésszaka. A képviselők az úgynevezett sarkalatos törvényekről, az alkotmány módosításáról, az alkotmánybíró-

ságról, az Állami Számvevőszékről, az országgyűlési képviselők választásáról, a pártok működéséről és gazdálkodásáról döntenek. Emellett más törvényjavaslatokat is megvitatnak.

Szűcs Mátvás bejelentette, hogy a köztársasági elnök-választás kitűzésére vonatkozó javaslatához kapcsolódva a kormány népszavazás elrendelését kezdeményezte a Magyar Köztársaság címerének meghatározására, illetve a munkaszünettel egybekötött nemzeti ünnepnap kijelölésére. Mindkét kérdésre három válaszlehetőséget rögzít a kezdeményezés. A címer ügyében arról kérdezik a választópolgárokat: a legrégebbi, a koronás címer, a Kossuth-címer, vagy a jelenlegi címer legyen-e az állami szimbólum. A másik esetben azt kell eldönteniük, hogy március 15-ét, augusztus 20-át, az államalapító Szent István napját, vagy október 23-át, a népfelkelés kiindulásának évfordulóját választják-e munkaszüneti nappal egybekötött nemzeti ünnepnek. A kormány javasolja, hogy az országos népszavazást az Országgyűlés a köztársasági elnök-választással azonos időpontra tűzze ki.

Még a tárgysorozat egyes pontjainak megvitatása előtt az elnök Németh Miklós kormányfőnek adott szót. — Hazánk jövőjét hosszú távra döntően befolyásoló törvények megalkotására gyűltünk most össze — hangzott a miniszterelnök. En biztos vagyok abban, hogy a bölcsesség és a felelősségérzet kerül döntésként előtérbe. Önök a békés átmenet főszereplői. Csak a Parlament lehet az

a legfelsőbb állami szerv, és egyben nemzeti intézmény, amely szuverenitásából eredő összes jog gyakorlására jogosult. Ez a Parlament túlnőtt korábbi önmagán. Nemcsak felismerte a szükségességét, hanem megragadta a társadalmilag lehetséges és. Ezért sem szabad megengedni, hogy a ma egyre inkább felgyorsuló folyamatok túllépjék az Országgyűlésen. A társadalom erősödő és robbanással fenyegető feszültségei magáta Parlamentet is elsodorhatják, és ez az erőszaknak és a zűrzavarnak teremtené feltételeit. Ezt elkerülni mindnyájunk történelmi feladata.

A kormány soha nem hagyott kétséget aziránt, hogy ezt a Parlamentet legitimnek tekinti, és saját legitimizációját a Parlamenttől nyerte. Munkájában tehát erre a Parlamentre támaszkodik.

A kormányt most is nemzeti és történelmi felelősség vezérli egyrészt az ország nemzetközi presztízsének erősítésében, az irányt meggyalvánuló bizalom megőrzésében, másrészt az ország működőképességének, a demokratikus átmenet békés jellegének és megfelelő lendületének biztosításában.

A kormány eddig is érvényesítette, és a jövőben még inkább érvényesíti a szociális értékeket, és az alapvető emberi és polgári szabadságjogokat. A nemzet kormányának tekintjük

magunkat, amelynek politikai irányvonala európai értelemben véve baloldali és szocialista. Ezért üdvözljük az új párt, a Magyar Szocialista Párt megalkulását, amelynek programja a kormány stratégiai irányvonalával harmonizál.

— A kormány akcióképes és cselekvésre kész. Olyan egységes erő, amely a Parlamenttel együttműködve elszántan halad előre kormányzati stratégiájának érvényesítésében. A független nemzeti kormány nevében kérem ehhez a Parlament, és önökön keresztül a magyar nép támogatását — mondotta végezetül a miniszterelnök.

Ugyancsak a napirend tárgyalása előtt kért szót Nyers Rezső, a Magyar Szocialista Párt elnöke. Utalt arra, hogy az ország különleges helyzetben van, új törvényekkel utat kell nyitni a demokratikus jogállamnak: pénzügyileg szűk mozgástérben biztosítani kell a gazdasági, a kulturális élet zavartalanlását; fenn kell tartani eddigi nemzetközi kapcsolatainkat és jó hírnevet, közben új megállapodásokkal bővíteni a nemzetköziségből nyerhető erőforrásokat. Mindez valóban nemzeti összefogást igényel. Kijelentette: az MSZP politikájával, most kibontakozó politikai erejével támogatja a kormány törekvéseit.

A szomszédos országokkal való viszony rendezettségének szükségességét hang-

súlyozva rámutatott: nyíltan szembe kell nézni a felmerülő gondokkal, a kölcsönös jóakaratra épülő politikában olyan kelet-közép-európaiságra törekedve, amelyben az együttműködés jobbítása válnon törvénnyé. Az MSZP vállalja és szorgalmazza a háromoldalú nemzeti tárgyalások során aláírt megállapodást, s azt kívánja, hogy az Országgyűlés szuverén döntéseivel azzal összhangban legyenek — jelentette ki Nyers Rezső.

Az alkotmány módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalásának megkezdése előtt az elnök Jakab Róbertné elmondta: a törvényjavaslatokhoz módosító indítványt nyújtott be a terv- és költségvetési bizottság, és számos képviselő. A módosító indítványok közel száz javaslatot tartalmaztak.

Kulcsár Kálmán igazságügy-miniszter az alkotmány módosításával kapcsolatos exozéja bevezetőjében kiemelte: a kormány által most benyújtott törvényjavaslatok a régmúlt és az eljövendő idők politikai koalíciós vitáinak parlamenti légkörét idézik vissza, illetőleg támasztják fel. E törvényjavaslatok sajátos kormányzati előkészítést most azonban a politikai realitás, a speciális politikai szükséghelyzet eredményezte.

A miniszter leszögezte: az új Parlament megválasztásáig ezek a törvényjavaslatok — és remélhetőleg majd törvények — biztosítják a közbiztonsági döntési centrum (köztársasági elnök, kormány és Parlament) elsőlegességét az állam kormányzásában.

Kulcsár Kálmán rámutatott az alkotmány módosításáról szóló és most a Tisztelet Ház elé terjesztett törvényjavaslat — elfogadása esetén — az ugyancsak most beterjesztett sarkalatos törvényekkel együtt létrehozta az alkotmányos jogállam legfontosabb intézményeit és elemeit.

Kulcsár Kálmán kifejtette: az új alkotmány koncepciójának meghatározó elveit, intézményi reform-elgondolásait a politikai egyeztető tárgyalások során lényegében megerősítették. A politikai egyeztető tárgyalások során született megállapodás a kormányzat számára óriási jelentőségű. Ez a megállapodás ugyanis politikailag, ha bizonyos korrekciókkal, elvi fenntartásokkal is, de lényegét tekintve mégis hitelesítette a szabályozási koncepcióban felvázolt stratégiát. A politikai átmenet alkotmányos eszközének kidolgozását megalapozó politikai megállapodások történelmi jelentősége vitathatatlan, s ezért a kormány is méltán fejezi ki elismerését a tárgyaló felek munkájáért.

A most beterjesztett törvényjavaslatok kimondják, alkotmányos, illetve törvényi tetteikben rögzítik az új alkotmány szabályozási kon-

A tanács háza dísztermében holnap, csütörtökön reggel fél kilenctől ülést tart a tanács. A testület először a lakásosztály tevékenységéről készült ad hoc bizottsági jelentést vitatja meg, majd a peremkerületek ellátottságáról tájékozik. (Ez utóbbi témát részletesen ismertetjük A torony alól rovatban.)

A tanács tagjait informálják az első fel év gazdálkodásának alakulásáról, a városkörnyéki bizottság tevékenységéről, és beszámol az ügyrendi bizottság is.

A tanácsülés nyilvános.

Klinika

A nagy mű készen?

„A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem új klinikai tömbjének vezetősége és személyzete köszönti Önt, és klinikai tartózkodása idején mindenben szíves rendelkezésére áll. Ezt a célt szolgálja — a többi között — ez a kis füzet, amely azzal a szándékkal íródott, hogy segítse a tájékozódást az új épületben.”

Somogyi Károlyné felvétele

„Az új épületbe a járóbeteg a Semmelweis utcai feljárón juthatnak. Ott, ahol a 303-ban mártírhalált halt két szent, Kozma és Damján szobrocskája áll.”

Ezekkel a sorokkal kezdődik az a többszáz példányban készült tájékoztató, aminek az első darabjait kaphatták kezükbe tegnap, kedden a sajtótájékoztatóra összehívott újságírók, riporterek. A tudósítás most stílusosan és líraián úgy folytatódhatna:

„Be van fejezve a nagy mű. A gép forog, az alkotó nín. Ev-milliókat eljárt lengyen. Mig egy kerek fogat újítani kell.”

A tegnapi sajtótájékoztatón mondtak azonban egy félkész műről szólottak.

A húzavonak és a ketszeri próbázemet követően szeptember közepén bizonyos részlegeket az egyetem átvett a fővállalkozótól, s még ugyan e hónapban átköltözött régi helyéről az idegosztály, a gyermek- és serdülőpszichiátria, majd októberben az elmeosztály foglalta el új helyét. Az új klinikai tömbben pillanatnyilag az ideg-elmeklinika az egyetlen, amelyik már működik. Pontosabban ennek is csak egy része, hiszen az ideg-elve teljes rezidenciája — a Semmelweis utcai szárny — nővérek házában nem nyitható meg, s a rendelkezésükre álló 200 ágyból mindössze 128-ra fektethetnek betegeket. Mint ahogyan a többi részleg — az idegsebészet, az ortopédia, a baleseti sebészet —

megnyitásának, betegfogadásának is gátja, hogy kevés a nővér, az egészségügyi szakdolgozó. A klinika zavartalan működéséhez — az előzetes tervek szerint — legalább 180-200 fős létszámbővítésre van szükség, s most folytatódik a harc a Szociális és Egészségügyi Minisztériummal a státuszok és a berek megszerzéséért. Az egyetem vezetésének „csupán” egyetlen érve van, nevezetesen az, hogy egészségügyi szakdolgozók nélkül, illetve nem megfelelő létszámmal a klinika nem működtethető.

Nincsenek hát orvossegítők, illetve kevesen vannak, s hiányukat bezárt kórtermek demonstrálják. De ez csak az egyik akadály a az épület teljes birtokbavételnek — hivatalosan fogalmazva — a teljes kapacitással való működésnek. Nem költözhetnek a műtői szakmák, a műtőtraktus csak akkor foglathatja el új helyét, ha kiegészítő légkondicionáló elkészül. Hogy ez mikor lesz? Még legfeljebb csak jósolható. Egyelőre most gyártják a légkondicionáló rendszerhez tartozó légvezető csatornákat, amelyeket majd a műtőben és a radiológiai részlegben szerelnek fel. Ehhez a munkához fel kell bontani a műtő fedelét, majd nem kevés pénzért újra sterilizálni.

Ugyanígy várat még magára az angiográfia — az érfestő berendezés — beszerelése. A gép már megvan, próbázemelésére az ígert határidő december.

A computer tomográf — ami a szervezet betegségeit, rendellenességeit tökéletes pontossággal — és biztonsággal feltekerkepezi — már működik két megye — Csongrád és Bács-Kiskun — lakosságának rendelkezésére állva. Léven a régióban ez az egyetlen computer tomográf, így az e vizsgálatra várók listája már igen hosszú, s közülük sokan csak januári időpontot kaphatnak ct-vizsgálatra.

A nagy mű tehát araszolgat a kész felé, s talán a jövő év végére érkezik el arra a pontra, amikor elmondható lesz: európai színvonalú gyógyító munka folyik, az ország külmeben legszebb klinikaépületében.

Kalocsai Katalin

Rajt

többség jobban kedveli a láthatatlanságot.

Balla Éva (Budapest, 46. vk.) a születő demokráciát félti az SZDSZ aláírásgyűjtési akciójának és az aktuális parlamenti döntéseknek az egybeesésétől. A szabad demokrácia célja az, hogy a köztársasági elnökségre ne írjanak ki népszavazást a parlamenti választások előtt.

Király Zoltán néhány percnyi indulatot mutat be. Hevesen érvel az SZDSZ aláírásgyűjtésének módszere ellen, hiszen a négy alapkérdésből (munkaerőhiány, munkahelyi pártszervezetek működése, pártvagyonnal történő elszámolás és a köztársasági elnök választása) az első kettőt hangsúlyozták a rikkancsok. Király szerint ez tisztességtelen.

A sajtópáholyban összenéznek a kollégák: az MDF-érzelműek egyeztetett támadását véljük följelenni.

Szentágothai János (oroszágos lista) a csak rá jellemző hangsúllyal je-

lenti ki: hasonlóképpen gondolkodik, mint a szegedi képviselő, ám árnyaltabban fogalmazott volna.

Balla Éva visszalé: plakátot vesz elő, bemutatja a televízió kameráinak is, hogy mind a négy pontot ismertette az SZDSZ.

Király következik: a rikkancsok bátran kiáltanak bármit, és ha már fáradognak, a demokrácia jegyében, ne két kérdés-körrel, hanem négyről üvöltözzenek.

Roszik kér szót, az újságírók rábólintanak korábbi sejtésükre. Azt mondja, 200 ezer ember aláírását nem lehet vita tárgyává tenni. Várakozásunk tehát nem igazolódott. Hirschler Richárd (HVG) felsóhaj: „Búcsút inthetünk a régi jó egyeztetős időknek.”

Nyugodtan kijelenthetjük: már a parlamenti ellenzék sem egységes. Kifordult világ.

Kulcsár Kálmán miniszteré a szó. Hangsúlyozza, hogy négy ilyen kérdésre egy választ jogilag nem lehet adni.

Zug a Parlament. Elkezdődött az ülészak. Dlusztus Imre

(Folytatás a 2. oldalon.)